

Білявський В.М., асист.,

Київський національний торговельно-економічний університет

ВПЛИВ ЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

В основі соціальної лежить економічна ефективність, але і соціальна має реальний зміст, оскільки на практиці активно впливає на продуктивність праці та її результативність.

У науковій літературі з соціального управління розглядаються два основні підходи до визначення ефективності соціального управління підприємством. Перший ґрунтується на простій логіці: якщо господарська діяльність підприємства результативна та ефективна, значить, і управління можна оцінити як ефективне. Різним аспектам цього підходу присвячені наукові праці багатьох вчених: В. Асеева, І. Бланка, В. Бронштейна, Л. Лігоненко, А. Мазаракі, Н. Ушакової, Г. Черкасова, О. Шкаратана тощо. Даний підхід визначає соціальну ефективність діяльності торговельного підприємства з точки зору кінцевого результату, але в цьому випадку залишається невизначеним внесок соціального управління в загальний результат діяльності підприємства.

Другий науковий підхід до визначення ефективності управління підприємством ґрунтується на виділенні безпосереднього внеску управління в результати господарської діяльності підприємства. Такий підхід вже тривалий час перебуває в центрі уваги багатьох теоретиків і практиків, а саме: Ю. Булигіна, О. Булова, О. Клименко, Г. Осіпова, М. Туленкова тощо. Цей підхід, у порівнянні з першим, є більш об'єктивним.

Ми погоджуємося з цими твердженнями – такі механізми існують, наприклад, за умови розрахунку індексу соціальної ефективності діяльності торговельного підприємства (за першим підходом) та ефекту соціального управління торговельним підприємством (за другим підходом), отримані результати можна порівняти, і за умови їх якісної відповідності можна лише тоді вважати, що управління є дійсно ефективним.

Для розроблення підходу до оцінювання ефективності соціального управління вважаємо за необхідне, насамперед, уточнити поняття ефективності як економічної категорії.

Найбільш вдалим є надане в енциклопедії визначення економічної складової ефективності, під якою розуміється “...досягнення найбільших результатів за найменших витрат живої та уречевленої праці” [1, с.508].

Поряд з економічною складовою ефективності важливе значення має соціальна складова ефективності, що характеризує ступінь використання підприємством потенційних можливостей трудового колективу й кожного працівника, його творчих здібностей, успішність вирішення соціальних завдань розвитку колективу, поліпшення умов праці та побуту.

Так, М. Туленков виділяє три групи критеріїв ефективності соціального управління [2, с.7]: такі, що відображають суспільну користь, отриману в результаті функціонування відповідних систем управління; такі, що розкривають сутність організування та функціонування власне керуючих підсистем; критерії конкретної соціальної ефективності кожної організаційної структури управління, кожного учасника управління, кожного одиничного управлінського рішення, дій та відносин.

У процесі підготовки та реалізації управлінських рішень до критеріїв ефективності соціального управління доцільно також віднести ступінь врахування суспільної думки, у якій сконцентровані головні оціночні погляди людей на найважливіші проблеми суспільного життя – не лише з вирішених, але, значною мірою, невирішених соціально значимих питань. Особливо це необхідно, коли мова йде про кардинальні, перспективні завдання, що потребують широкого обговорення.

Отже, провівши розрахунок показників ефективності соціального управління підприємством за двома науковими підходами, керівництво буде спроможне більш точно, оцінити отримані результати, а також дасть можливість перейти до проектування моделі ефективної діяльності торговельних підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економічна енциклопедія : Т. 1 / Редкол.: ...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2002. – 864с.;
2. Туленков Н.В. Социальная эффективность управления / Н.В. Туленков // Персонал, 1997. – № 7, – С. 4–16.